

nummer 57, (97-3)

Officieel orgaan

van de

Filatelistenvereniging
"NOVIOPOST"

te

Nijmegen

Verschijnt 4 x per jaar

IN DIT NUMMER

BELGIE Special

*

*

*

Zeer oude post
Voorafstempelingen op een rijtje
Het beeldverhaal uit
hét stripland bij uitstek

*

Post en automatisering

inschrijffnummer K.v.K. 40145615

REDACTIE

Redactieadres:

F. v.d. Puttestr. 27
6535 WD NIJMEGEN
TEL. 024-3562711

Expeditie:

J.H.M. Furer

Redactie:

J. Spijkerman
J. Mulder
H. Geurts
A.A.W. Brinkhoff

Tekeningen:

L.P. Straten

AGENDA

22 september 1997, Regionale ruilavond.

3 oktober 1997

- De oktoberavond staat dit jaar in het teken van België. Assistentie ontvangen we van Belgische zijde. Nadere informatie vindt u elders in dit nummer.

21 oktober 1997, Middagbijeenkomst

27 oktober 1997, Regionale ruilavond.

2 november 1997

Internationale postzegelbeurs van 10.00 tot 16.00 in hotel Erica te Berg en Dal.

7 november 1997

- Kijkavond van de grote veiling op zaterdag 8 november 1997.
- Tijdens het wisselen van de veilingkavels: 'filatelistische quiz'.

8 november 1997

- Veiling alleen voor leden. Bezichtiging van de kavels van 10.30 tot 12.00 uur.
Aanvang van de veiling 13.30 uur.

14 november 1997

Bijeenkomst van de verzamelaars van Nederland en O.G. vanaf 19.30 uur. Nadere informatie vindt u elders in dit nummer.

18 november 1997, Middagbijeenkomst

24 november 1997, Regionale ruilavond

12 december 1997

Traditionele bingo met filatelistische prijzen.

22 december 1997 (3e maandag), Regionale ruilavond

16 december 1997, Middagbijeenkomst

Met uitzondering van de Internationale postzegelbeurs, vinden alle bijeenkomsten plaats in "de Klokketoren", Slotemaker de Bruineweg (hoek Muntweg), Nijmegen (tel. 024-3552649).

Aanvang middagbijeenkomsten 14.30 uur, zaal open 14.00 uur.

Regionale ruilavonden van 19.30 uur tot 22.00 uur.

Aanvang gewone bijeenkomsten 20.00 uur, zaal open 19.00 uur.

Op alle gewone bijeenkomsten is er een veiling met goede kavels. Daarnaast is er een presentie, bis en gewone verloting.

De bijeenkomsten van de jeugdafdeling zijn van 19.00 tot 20.30 uur:

gewone bijeenkomst thematische tentoonstellers

10 oktober

17 oktober

14 november

21 november

12 december

19 december

Noviopostje

Op de laatste speciale bijeenkomst voor Duitsland verzamelaars ben ik een rood brievenboek kwijtgeraakt. In dit boek bevonden zich allerlei documenten en brieven uit de periode Tweede Wereldoorlog zoals persoonsbewijzen, vliegeniersboekjes, dienstbrieven e.d. Het gaat o.a. om stukken met een persoonlijke waarde. Reacties van de eerlijke vinder graag bij het bestuur of de eigenaar:

W. Goossens. Vendelierstraat 15, 6562 NA Groesbeek, tel. 024-3974654.

**Voor al uw bouwactiviteiten
eerlijk en degelijk vakwerk**

Henny van Rooijen
024-3234447

Geert Arnts
0481-433487

Van de redactie

In het tijdperk van de computer gaat alles heel snel. Dit nummer ziet er misschien iets minder vertrouwd uit dan anders. Dat komt omdat we zijn overgestapt op een andere tekstverwerker. Nog niet alle in's en out's zijn bekend, maar dat komt nog wel. Een tweede punt is dat de redactie een tweede taak heeft gekregen. Naast de redactie van Novioposta verzorgt zij ook de verenigingspagina's op Internet. Want als eerste van bij de Bond aangesloten verenigingen beschikken we over een eigen homepage. Er wordt momenteel nog aan gewerkt, maar de basis is er. Voor wie eens een kijkje wil nemen is hier het adres:

<http://baserv.uci.kun.nl/~jmulder>

Alle suggesties en opmerkingen zijn natuurlijk van harte welkom. Het is mogelijk om rechtstreeks een boodschap naar de redactie te sturen. Uw artikelen behoeven niet meer in een enveloppe met postzegel naar de redactie, maar kunnen rechtstreeks naar het volgende computeradres:

J.Mulder@mie.kun.nl

Een gewone brief naar de redactie kan natuurlijk ook nog steeds. Wij wachten rustig uw reacties af.

Het in uw verzameling geïnvesteerde kapitaal
kan door bijv. lekkage, brand of diefstal
verloren gaan. Dan is er geld, soms veel geld nodig
om een nieuwe collectie op te bouwen.

A VAN DE HOEF

VERZEKERINGSWINKEL

Postbus 309, 6500 AH Nijmegen
Telefoon (024) 3226585-3233465
van Oldenbarneveltstraat 23,
6512 AS Nijmegen

Nederlandse Postzegels zijn het verzamelen waard

De makkelijkste manier van verzamelen
De postzegelcollecties van PTT Post

ptt post

Voor informatie:

De VerzamelSERVICE van PTT Post

Postbus 30051, 9700 RN GRONINGEN. Telefoon: 050-586 12 34

Bijeenkomst Nederland en O.G. verzamelaars

Op 14 november 1997 wordt in de Klokketoren vanaf 19.00 uur de tweede bijeenkomst van verzamelaars van Nederland en O.G. georganiseerd. De succesvolle bijeenkomst van vorig jaar krijgt dus een vervolg. U kunt weer volop ruilen met mede-leden die eveneens Nederland en O.G. als verzamelgebied hebben. Mocht u niet slagen met uw ruilmateriaal, dan is er toch nog volop gelegenheid uw verzameling uit te breiden. De organisatoren zorgen voor voldoende aanvoer van materiaal. Tevens zal onze veilingmeester ervoor

zorgen dat interessant materiaal in de veiling is opgenomen. Voldoende reden om een bezoek te brengen aan deze speciale avond. Was u er de vorige keer niet? Dan moet u deze keer beslist komen. Bent u van plan Nederland en/of O.G. tot uw verzamelgebied te maken? Een ideale gelegenheid voor deze start.

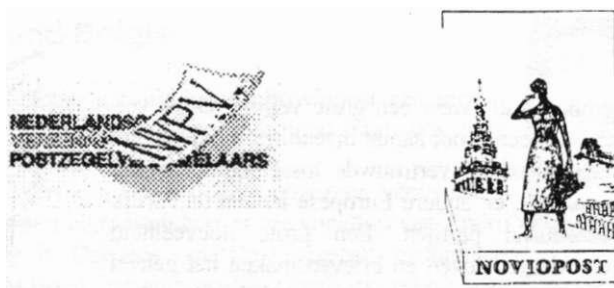
POSTZEGELVEILING PASSON

INKOOP - VERKOOP - TAXATIE
POSTZEGELS - OUDE KAARTEN EN BRIEVEN - MUNTEN
OOK TAXATIE AAN HUIS, BELT U ONS GERUST

Voor meer informatie:

Keizershof 17 - 6834 DG Arnhem - Tel. (026) 321 00 13
Postbus 30295 - 6803 AG Arnhem

**INTERNATIONALE
POSTZEGELBEURS
zondag 2 november 1997
HOTEL ERICA TE BERG EN DAL
VAN 10.00 TOT 17.00 UUR**

Toegang gratis

Hiermede wordt u uitgenodigd tot een bezoek aan deze
internationale postzegelbeurs.

Hotel ERICA, Molenbosweg 17 te Berg en Dal zal op bovengenoemde
datum het centrum zijn van een groot
filatelistisch gebeuren. U vindt in de zalen van dat hotel
een keur aan zegels, postwaardestukken, catalogi en
alles wat een filatelist interesseert.

Ook de jeugd is hierbij van harte welkom.

Op beperkte schaal zal ook ruimte beschikbaar zijn om te ruilen.

De beurs is speciaal bedoeld voor postzegels.
Handel in of ruilen van munten/flippo's e.d. is niet toegestaan.
U wordt tevens attent gemaakt op de uitstekende keuken van
Hotel ERICA

Tot ziens in Berg en Dal

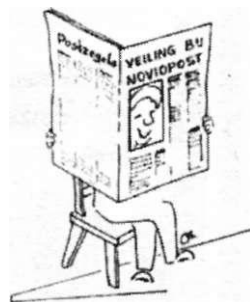
*Voor inlichtingen en tafelreserveringen:
H.L. van Kolck, telefoon 024- 322 03 93*

Veiling

Op 8 november is er weer een grote veiling. Onze veilingmeester heeft een groot aantal inzendingen ontvangen. Daarbij zitten naast de vertrouwde losse nummers van Nederland en O.G. en andere Europese landen natuurlijk de nodige snuffel partijen. Een grote hoeveelheid stockboeken, kistjes, dozen en brieven maken het geheel compleet.

Velen deden op deze veilingen al de koop van hun leven. Wilt u daar ook bij horen, zorg dan dat u verzekerd bent van een veilingcatalogus. Als u deze nu reeds bij de veilingmeester aanvraagt, kunt u thuis op uw gemak de voor u interessante kavels selecteren. Zoals u weet, doet een filatelistisch gefrankeerd verzoek wonderen. Zijn adres is:

Bergansiusstr. 13, 6523 BV Nijmegen.

Bloemenmagazijn en Plantenkas

bv bloemisterij

AALBERS

hatertseweg 275

telefoon 3550275 nijmegen

Thema-avond België

Op vrijdag 3 oktober a.s. organiseert Novipost een thema-avond, waarop de Belgische filatelie centraal staat. Wat is er die avond zoal te doen?

Vanuit België komt een professioneel opgezette verzameling van Patrick Govaert uit Oostende over 'de vogeltjes van Andre Buzin'. De heer R. Daenens van 'De Postzegel', maandblad van de Vlaamse Bond van postzegelverzamelaars, zal die avond aanwezig zijn met promotiemateriaal, ter beschikking gesteld door de 'Directie Postzegels en Filatelie' uit Brussel. Zo zal er doorlopend een video worden vertoond over de postzegeldrukkerij in Mechelen en het Postmuseum in Brussel. Vanuit de Postzegelklub 'Orval' uit het Belgische Maasmechelen zal een dialezing worden verzorgd over een onderwerp uit de Belgische filatelie.

Een aantal leden van Novipost zal kaders vullen met interessante delen uit hun België collectie. Er zijn echter voor belangstellenden nog kaders beschikbaar. Neem in dat geval, contact op met Andre Maes (thuis of op de verenigingsavond op 5 september).

Mr Chr. de Bouter, Consul van België in Gelderland en Directeur van ABN-AMRO,

Stikke Hezelstraat 24, 6511 JX Nijmegen
Tel/fax: (024) 322 40 05

van Belgische truffels. Er is ons verzekerd dat het niet bij een demonstratie zal blijven. Als u dan nog weet dat er ook Belgisch bier aan te pas zal komen, dan zijn we overtuigd dat op die avond de Belgische filatelie bij Novipost-leden een flinke injectie zal krijgen.

regio Nijmegen, zal op die avond aanwezig zijn en heeft toegezegd in het kort iets te vertellen over de aanwezigheid van Belgen in het Rijk van Nijmegen.

En om dit alles in een echte Belgische sfeer te laten verlopen zal 'Chocola Belga' de ambachtelijke Belgische chocolaterie, op die avond een demonstratie geven over het vervaardigen

De Belgische voorafstempelingen.

De meeste verzamelaars onder ons kennen ze wel. De Belgische zegels met een opdruk waarin een posthoorn, de oudere exemplaren ook nog met toevoeging van datum of jaartallen. Bij gespecialiseerde verzamelaars bekend onder de naam Preo's. Dit is een afkorting van het woord Preoblitérés.

Ruim 100jaar heeft de Preo in België dienst gedaan, maar sinds 1 januari 1997 is het niet meer toegestaan partijen briefpost te frankeren met voorafgestempelde zegels. U kunt de zegels dit jaar nog wel tegenkomen op tijdschriften en drukwerken. De laatste mogelijkheid (!) om nog preo's te vinden in uw dagelijkse post, want per 31 december 1997 vervalt ook deze mogelijkheid. Met het drukken van voorafgestempelde zegels is gestopt; de voorraad wordt opgemaakt.

De snelle uitbreiding van het spoorwegnet aan het eind van de vorige eeuw schiep voor de Posterijen de gelegenheid om post nog sneller dan voorheen te transporteren. Dit was niet alleen belangrijk voor het briefverkeer, maar ook voor de uitgevers van periodieken en dagbladen. Op zoek naar mogelijkheden om de weg van drukkerij naar lezer zo kort mogelijk te maken werd ook gekeken of het adresseren, plakken en stempelen van zegels al in de drukkerij kon plaatsvinden, zodat de aflevering zo min mogelijk werd vertraagd en de kranten rechtstreeks naar het station konden worden gebracht. In Brussel werd in december 1893 het gebruik van een speciaal dagbladstempel toegestaan, (afb. 1)

Af. 1. Dagbladstempel in Frans (links) en Frans-Nederlands (rechts).

Het datumdeel bestond uit verwisselbare onderdelen voor dag-maand- en jaaraanduiding. Doordat dit verwisselen niet altijd juist gebeurde vindt men ook wel stempelaafdrukken met een zwart blokje i.p.v. dag- of jaaraanduiding. In 1910 kreeg het stempel een tweetalige tekst (nieuwsbladen/journaux) en in 1923 werd deze tekst omgedraaid (journaux/nieuwsbladen). Dit laatste stempel werd tot 1925 gebruikt.

Het dagbladstempel voorzag duidelijk in een behoefte. Echter ook anderen als dagbladuitgevers hadden behoefte aan een stempel, geschikt voor het voorafstempelen van massadrukwerk.

In oktober 1894 werd in Brussel een rolstempel ingevoerd voor het afstempelen van hele vellen met zegels. Het betrof een eenvoudig stempel met hierin de naam Bruxelles en het jaartal 1894 in kastje (afb. 2). Hetzelfde jaar werden soortgelijke (franstalige) stempels in gebruik genomen in Anvers, Liege, Gand en Louvain.

Afb. 2 Rolstempel Bruxelles, Bruges station, Tournai en Averbode.

In de loop der jaren is dit rolstempel verstrekt aan meer dan 100 plaatsen of bijkantoren (afb. 2). In 1911 werden de stempels tweetalig. Dit natuurlijk alleen bij die plaatsen waar de Franse en Nederlandse schrijfwijze van elkaar afweken bijv. bij Aalst-Alost, Antwerpen-Anvers en Bergen-Mons (afb. 3). Bij plaatsen als Ath, Aubel en Brecht veranderd de schrijfwijze niet in het Frans, dus in deze stempels werd de plaatsnaam slechts een keer vermeld (afb. 3).

Afb. 3. Vernieuwde stempels in twee talen (Frans en Nederlands) voor zover de schrijfwijze verschilt.

Het stempel komt in 4 standen voor op de zegel.

Stand A : vertikaal staande tekst, leesbaar van links naar rechts

Stand B : vertikaal staande tekst, leesbaar van rechts naar links

Stand C : horizontale tekst, normaal leesbaar

Stand D : horizontale tekst, kopstaand

De meeste zegels hebben stand A of B. Stand C en D zijn meestal verzoekafstempelingen (afb. 4). Hiernaast kan men ook nog afwijkingen vinden in de vorm van dubbele afstempelingen bijv. 2x A of combinaties tussen A/B A/C etc.

Voorafgestempelde zegels kunnen verder voorkomen met extra stempels zoals rondstempels, terug afzender, rebut etc, al dan niet in kastje en in diverse vormen en typen. Deze extra stempels bevestigen dat de zegel echt gebruikt is. Hoewel de meeste verzamelaars zegels met dergelijke stempels meestal lager waarderen, is het ander-

zijds juist een grotere waarborg dat men niet met een vervalsing te doen heeft, want alles wordt vervalst, dus ook voorafstempelingen.

Afb 4. Stempels in stand A, B en C.

Zo doken in de dertiger jaren steeds meer voorafstempelingen op van kleine plaatsen, welke slechts zelden het rolstempel hadden gebruikt.

Bovendien vond men dan meestal ook nog het stempel in alle 4 de standen A-B-C-D. In dit verband word de naam genoemd van Dhr Deseck, die met "geleende" stempels uit het depot der Posterijen de nodige zegels voorafstempelde. Het betreft hier dus wel echte stempels, maar echt postaal zijn ze nooit gebruikt.

In de grote steden was het gebruik van de voorafstempelingen natuurlijk groter dan in de kleine plaatsen. Daarom werden hier vellen zegels mechanisch bedrukt. Men vindt de opdrukken in stand A en stand B. Deze typografische afstempelingen (typo's) worden vanaf 1906 in de volgende steden in gebruik genomen; tussen haakjes het eerste jaar van gebruik (afb. 5).

Brussel (1906), Antwerpen (1909), Luik (1912), Gent (1912), Leuven (1914), Charleroi (1923) en Verviers (1929)

Afb 5. Antwerpen eentalig

In 1930 werd overgegaan tot het bedrukken van zegels met de tekst België/jaartal/België in kastje.

Deze typo's waren voor het gehele land geldig, en de plaatselijke stempels van de grote steden waren dus niet meer nodig. Toch werden tussen 1933 en 1937 nog typo's aangemaakt voor de steden Antwerpen, Brussel en Luik. Gezien de algemene geldigheid van de typo's eigenlijk een overbodige zaak.

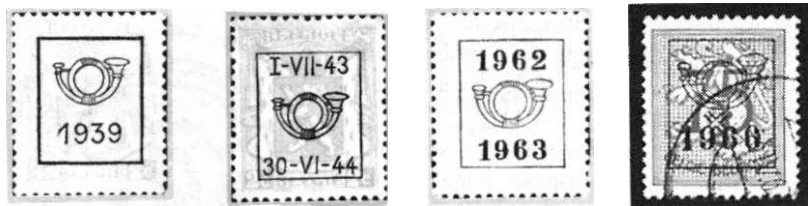
In 1938 werden typo's in gebruik genomen (in zeshoekig kastje) met een geldigheidsduur van 1 maand. De maand werd aangeduid met de romeinse cijfers I tm XII boven het jaartal (afb. 6).

In 1939 werd in januari en februari een opdruk met posthoorn/maand/jaartal gebruikt en nadien een opdruk in rechthoekig kastje met posthoorn en jaartal 1939.

Afb. 6. Typo's zeshoekig kastje

telkens twee elkaar opvolgende jaartallen (1954-1955 1955-1956 1956-1957 etc.)
In de jaren 1963 t/m 1966 vermelde men nog slechts één jaartal (afb. 7).

Afb. 7. Verschillende rechthoekige opdrukken met posthoorn en jaartal.

Vanaf 1967 werd een nieuw type met onbepaalde geldigheidsduur in gebruik genomen, waarbij de opdruk bestaat uit een gestyleerde hoorn met leeuw (afb. 8).

Het verzamelgebied Preo's is uitermate geschikt voor speciaalverzamelaars. Alleen het samenbrengen van alle handvoorafstempelingen is al een levenswerk. Daarnaast biedt het verzamelgebied nog vele extra's welke in dit artikel onvermeld zijn gebleven, zoals bv kantdrukken, dubbeldrukken, voorafstempelingen met firmaperforaties, gom- en papiersoorten etc. Voor verdere informatie wijs ik u op het bestaan van de (Nederlandse) Studiegroep Voorafstempelingen.

Afb. 8. Moderne hoorn met leeuw.

H. Geurts.

Gebruikte literatuur:

Officiële catalogus België 1985

Catalogus der Belgische voorafstempelingen 1894-1994

Het beeldverhaal in België

De Belgische postzegels die uitgegeven zijn in het kader van de Jeugdfilatelie vormen inmiddels een behoorlijke reeks. De Post geeft elk zo'n speciale postzegel uit, met afbeeldingen die in de eerste plaats mikken op de jeugd, maar die ook bij ouderen vaak zeer in de smaak vallen. Jeugdsentiment?

Op veel van de Jeugdfilatelie-zegels staan stripfiguren afgebeeld: niet de overbekende Walt-Disney-plaatjes waarmee allerlei eilanden in de Stille Zuidzee goede sier proberen te maken bij de verzamelaar, maar creaties van Belgische striptekenaars.

Dat kan ook makkelijk, want in de ontwikkeling van het na-oorlogse beeldverhaal hebben Franstalige en Nederlandstalige Belgen een voorname rol gespeeld. Kuifje, Suske en Wiske, Lucky Luke en de Smurfen zijn maar een paar van de (ook in Nederland) bekende stripfiguren die hun oorsprong vinden in Brussel, Wallonië of Vlaanderen.

Deze Jeugdfilatelie-zegels kunnen samen met de bijbehorende gelegenheids-stempels de basis vormen van een verzameling 'Het beeldverhaal in België'. In zo'n verzameling passen ook verschillende Belgische briefkaarten uit de laatste jaren. Natuurlijk hoeft de verzameling niet bij de landsgrenzen op te houden: ook de Nederlandse Suske & Wiske-zegels kunnen erin opgenomen worden. We stellen de striptekenaars en hun creaties aan u voor.

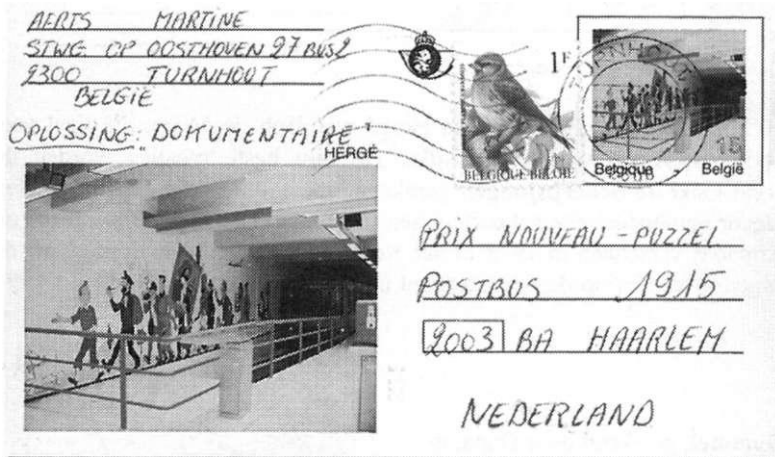
In de kaders de Jeugdfilateliesempels van 1995, 1996 en 1997: Sammy, Chlorophyl en Jommeke

Hergé en zijn navolgers

Afb 1. Jeugdfilatelie 1979: Kuifje

Georges Remi, die veel bekender is onder zijn pseudoniem Hergé, wordt wel de vader van het Belgische stripverhaal genoemd. Hergé's schepping **Kuifje** (Tintin) is een jonge journalist die overal ter wereld terecht komt in netelige situaties, die hij steeds tot een goed einde weet te brengen. Hij wordt hierbij geholpen door zijn slimme hondje Bobby en de goedbedoelende zeebonk Kapitein Haddock, terwijl de detectives Jansen en Jansens en talloze bijfiguren kleur geven aan de verhalen. Van *Kuifje in de Sovjetunie* (1929) tot aan *Kuifje en de Picaro's* (1976) heeft tekenaar Hergé zijn held geen dag ouder laten worden. Kuifje staat afgebeeld op een Jeugdfilatelie-postzegel uit 1979 (afb. 1). Ook op een briefkaart uit 1993 ziet men de jonge reporter: zegelbeeld en illustratie tonen stripfiguren van Hergé op een muurschildering in de Brusselse Metro (afb. 2).

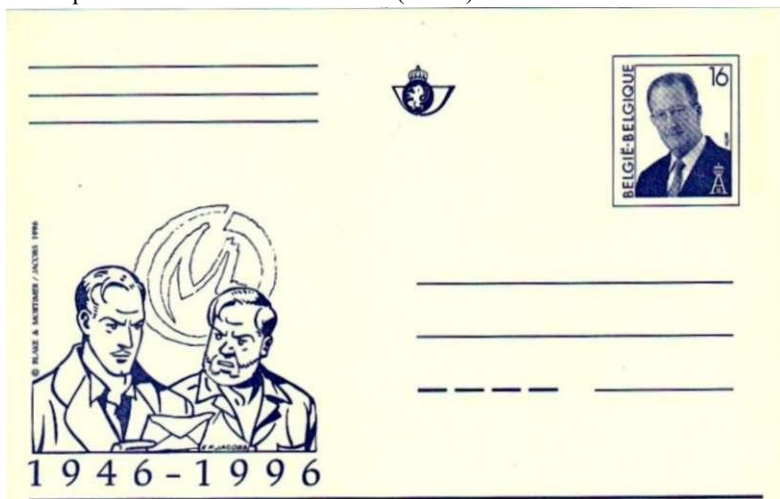

Afb 2. Metro-briefkaart 1993: stripfiguren van Hergé

Kuifje is ook de naam van de Nederlandstalige versie van het weekblad *Tintin* waarin de strips van Hergé en zijn medewerkers verschenen, vooral (semi-)realistische vervolgv verhalen.

Hergé's stijl, de *klare lijn*, heeft veel tekenaars beïnvloed. Onder hen Edgar-Pierre Jacobs, die begon als assistent van de meester, maar die doorgroeide tot een tekenaar van formaat. **Blake & Mortimer** zijn de hoofdpersonen uit Jacobs'

bekendste reeks, met albums zoals *Het Gele Teken*. In 1991 werden Blake & Mortimer vereeuwigd op een zegel uit het Jeugdfilatelie-postzegelboekje; in 1996 werd hun 50-jarig bestaan herdacht met een briefkaart (Koning Albert, 16 f.) waarop dezelfde illustratie te zien is (afb. 3).

Afb. 3. Briefkaart 1996: Blake & Mortimer

Een andere belangrijke medewerker van Hergé was Bob de Moor, die heel veel getekend heeft voor het weekblad *Kuifje*. Tot zijn beste creaties worden de verhalen rond **Cori de Scheepsjongen** gerekend, zee-avonturen die zich afspelen tegen het decor van historische gebeurtenissen. *De onoverwinnelijke vloot* (over de Spaanse Armada) verscheen in 1978 in het Nederlandse jeugdblad Eppo. Cori de Scheepsjongen is te zien op de tweede zegel uit het Jeugdfilatelie-boekje uit 1991 (afb. 4).

De hond **Dommel**, getekend door Dupa, is een wat minder bekende stripfiguur uit de *Kuifje-stal*, maar was toch goed voor een Jeugdfilatelie-zegel in 1994. In haar programma voor 1998 heeft De Post trouwens alweer een postzegel opgenomen die gewijd is aan een held uit het weekblad *Kuifje*: cowboy **Chick Bill** van tekenaar Tibet.

Afb. 4. Jeugdfilatelie 1991 (2): Cori de Scheepsjongen

Willy Vandersteen

Een heel ander soort stripverhaal, dat vooral in de beginjaren zijn Vlaamse afkomst bepaald niet verloochende, is Willy Vandersteens schepping **Suske en Wiske**. Deze brave jongelui, van wie de familiebetrekkingen met Tante Sidonia en Lambiek altijd wat onduidelijk blijven, beleven hun avonturen niet alleen in het

Afb 5. Jeugdfilatelie 1987: Suske en Wiske

heden, maar - dankzij de tijdmachine van Professor Barrabas - ook in het verleden en in de toekomst. Er zijn al enkele honderden (!) Suske & Wiske-albums verschenen, wat mogelijk gemaakt werd door het studio-systeem dat Vandersteen opzette. Uit diezelfde studio komen andere veeldelige stripreeksen, zoals De Rode Ridder, Bessie en Karl May. Overigens werkte Vandersteen in zijn jonge jaren ook voor het weekblad *Kuifje*.

Afb 6. Briefkaart 1996: Suske en Wiske

Ondanks het fabrieksmatige karakter van de latere albums blijven Suske en Wiske onverminderd populair. Ze verschenen in 1987 op een Jeugdfilatelie-zegel (afb. 5), in 1995 op een Belgische briefkaart (afb. 6) en werden in Nederland in 1996 geëerd met een blokje van twee postzegels (afb. 7), waarvan de ene ook in een velletje van 10 stuks werd uitgebracht.

Afb 7. Nederland 1996: blokje met Jerom, Suske en Wiske, Lambiek en Sidonia

Robbedoes

Naast *Tintin*/*Kuifje* bestond er in de bloeitijd van het Belgische beeldverhaal een ander populair striptijdschrift: *Spirou* of *Robbedoes*. In dit blad viel de nadruk meer op karikaturaal-humoristische stripverhalen. Het blad dankt zijn naam aan de jongeman in het rode piccolo-uniform die samen met zijn vriend Kwabbernoot vreemde avonturen beleeft. Een belangrijke rol in de latere verhalen (van André Franquin; de vroegere werden gemaakt door Jijé) wordt gespeeld door de Marsupilami, een dier uit het Amazone-gebied met een onwaarschijnlijk lange staart. **Robbedoes** bekijkt een portret van zichzelf op de Jeugdfilatelie-zegel van 1988.

André Franquin is ook de schepper van **Guust Flater**, die als redactie-medewerker zijn tijd besteedt aan het bedenken van allerlei fantastische uitvindingen om maar niet te hoeven werken, en die er voortdurend de oorzaak van is dat belangrijke contracten niet getekend kunnen worden. In 1992 was Guust Flater het onderwerp van de Jeugdfilatelie-zegel (afb. 8).

Lucky Luke, "de man die sneller schiet dan zijn schaduw" werd door tekenaar Morris oorspronkelijk getekend voor het tijdschrift *Robbedoes*, maar verscheen ook in andere bladen. De latere verhalen zijn geschreven

Afb 8. Jeugdfilatelie 1992: Guust Flater

door René Goscinny, die we ook kennen als de tekstschrijver van Asterix & Obelix. De Post portretteerde Lucky Luke twee maal: op een postzegel (Jeugdfilatelie 1990) en op een briefkaart ter gelegenheid van zijn 50e verjaardag (1996, afb. 9).

Afb. 9. Briefkaart 1996: Lucky Luke

Ook piloot **Buck Danny**, een schepping van tekenaar Hubinon en scenarioschrijver Charlier, beleefde zijn eerste avonturen 50 jaar geleden in het weekblad *Robbedoes*. Vanwege dat feit kreeg hij dit jaar een jubileum-briefkaart.

Andere tekenaars die voornamelijk met *Robbedoes* geassocieerd worden zijn Roba, wiens **Billie en Bollie** heel populair werden (Jeugdfilatelie-boekje 1991, afb. 10) en Macherot met verhalen rond de eikelmuis **Chlorophyl** (Jeugdfilatelie 1996). Tot deze groep behoort ook Peyo, de schepper van **De Smurfen**, de kleine blauwe mannetjes die in 1984 een Jeugdfilatelie-zegel voor zich op-eisten.

Afb. 10. Jeugdfilatelie 1991 (4): Billie en Bollie

Op den duur waren er trouwens steeds meer tekenaars die niet exclusief voor één tijdschrift werkten. Tekenaar Berck bijvoorbeeld, debuteerde in *Kuifje*, maar zijn voornaamste serie, **Sammy**, verscheen in *Robbedoes*. Sammy en zijn makker Jack Attaway staan op de Jeugdfilatelie-zegel uit 1995.

Wat minder bekend

De meeste tot nu toe genoemde striphelden genieten in Nederland een even grote populariteit als in België. Maar er zijn er ook die bij onze Zuiderburen beroemd genoeg zijn om op een postzegel afgebeeld te worden, terwijl hier niemand ze kent buiten een kleine kring van liefhebbers. Dat geldt voor typisch Vlaamse figuren zoals **Nero** van Marc Sleen (Jeugdfilatelie 1989) en **Jommeke** van Jef Nys (Jeugdfilatelie 1997).

Afb. 11. Jeugdfilatelie 1991 (3): De Duistere Steden

van tekenaar François Schuiten om draait: steden, gebouwen, en architectonische constructies. Schuiten is niet voor niets de ontwerper van de vier schitterende postzegels uit 1996 met Brusselse gebouwen.

Als u een verzameling "Het beeldverhaal in België" wilt beginnen, is er dus volop filatelistisch materiaal te vinden. U kunt zich dan ook afvragen of andere fraaie, maar niet-filatelistische uitgaven van De Post, zoals telefoonkaarten en medaillons (penningen) met stripfiguren in zo'n verzameling thuishoren.

J. Spijkerman.

Literatuur:

- Evelien en Kees Kousemaker: *Wordt vervolgd, stripleksikon der Lage Landen. Kunst en vernieuwing in het Europees Beeldverhaal*. Tentoonstellingscatalogus. Gent, 1987
- *In strip gevat*. Een eeuw beeldverhaal (Postzegel Uitgifte Boek 1997, PTT Post).

BRUXELLES - AIX LA CHAPELLE - DEN HAEGHE - BRUXELLES

Het was 15 maart 1748. Een dag als zovelen. Maar toch, er gebeurde die dag in Nijmegen iets, dat filatelistisch interessant zou worden voor later.

De klok had juist 8 geslagen. In één van de plaatselijke logementen nuttigde een gast aan een tafeltje het avondmaal. Hij was helemaal alleen. Wie was deze gast ?

's Middags om 12 uur was de man aangekomen en had gevraagd of hij in dat logement kon overnachten. Dat kon en hij had zich direct op zijn kamer teruggetrokken. Na een flinke rustpauze had hij trek gekregen in een stevige hap eten, hij had honger. Straks zal blijken dat dat geen wonder was.

Beneden in de gelagkamer had hij een warme maaltijd besteld en na enige tijd had de waard het eten opgediend. De waard zag dat de gast er vermoeid uitzag. Hij was wat nieuwsgierig van aard en zou willen weten wat de oorzaak van die vermoeidheid was. Hij had toch geen ziekte onder de leden ? Je kon toch maar beter weten of er iets bijzonders aan de hand was, want er gebeurde toch al zoveel rare dingen. Was er de vorige eeuw in de stad niet de pestepidemie uitgebroken die vele slachtoffers had geeist en waar men nu nog over sprak ? Kortom straks zou hij toch eens een poging wagen om iets te weten te komen.

Hij had aan zijn spraak gehoord dat die man niet uit de omgeving kwam, want het was wel een heel ander taaltje dat hij sprak. Het leek wel op hollands maar dan met een speciaal accent. Waar zou die toch wel vandaan komen en waarom was hij hier in Noviomagum ?

Toen de gast zich de maaltijd goed had laten smaken, zag de waard bij het afruimen de kans schoon een praatje met hem te maken. De gast was door de maaltijd weer wat op krachten gekomen en liet zich verleiden op de woorden van de waard in te gaan. Hij had niets te verbergen en had eigenlijk ook wel lust tot een gesprek.

Nadat de waard hem eerst nog een roemer wijn had gebracht, vertelde hij hem het volgende verhaal.

'Ik ben Egidius Bauwens en zoals U reeds aan mijn spraak gehoord zult hebben, kom ik niet uit deze streek. Ik kom uit Aken.

'Maar U bent toch geen Pruis', repliceerde de waard.

'Neen, ik zal het uitleggen'.

'Ik ben van origine een Brusselaar en woonde in Brussel. Ik was daar een vooraanstaand entrepreneur (ondernemer). Samen met mijn vrouw en mijn zoon woonden we heel plezierig in Brussel en we hadden het goed. U zoudt kunnen zeggen dat we tot de welgestelden behoorden'.

'En toen gebeurde er iets vreselijks. Er brak oorlog uit. Zoals u weet werden de Zuidelijke Nederlanden bestuurd door Karei VI. Toen hij overleed wilde Maria Theresia hem ook in de Oostenrijke Erflanden opvolgen, dus ook in ons land. De grote mogendheden - o.a. Pruisen en Frankrijk - erkenden die opvolging niet. Met elkaar praten hielp niet en de oorlog brak uit. In 1745 bezetten de Fransen ons land. Wij voelden ons niet veilig en zijn gevlucht. Dat was geen gemakkelijke reis, want we hebben veel ontberingen geleden. Ten lange leste zijn we in Aken aangekomen en hebben daar een goed onderkomen gevonden. Eindelijk kregen we rust'.

'Hoe komt U nu in Nijmegen terecht', vroeg de waard.

'Ik ben een zakenman en ik ben op weg naar den Haag. Ik doe dat lopend want ik heb geen ander vervoer. Ik heb de laatste dagen van Aken tot hier in Nijmegen in totaal 28 uur gelopen en naar den Haag zal het nog 26 uur zijn. Verder heb ik gehoord dat er vredesonderhandelingen aan de gang zijn. Ik hoop van harte dat ze het met elkaar eens kunnen worden, want hoewel ik het goed heb in Aken, verlangen mijn vrouw en ik toch heel erg terug naar Bruxelles. Dit is mijn verhaal, beste man'.

'En nu nog een briefschrijven aan mijn vrouw en dan ga ik slapen want ik ben moe. Ik heb morgen weer een flinke tocht voor de boeg'.

De waard had ademloos geluisterd naar het verhaal van de man en was blij dat hij niet in zijn schoenen stond. Hij kon nog rustig wonen in zijn geboortestad Nijmegen en hoefde geen wandeling van Aken naar Den Haag te maken want dat was toch maar een verschrikkelijk eind. Morgenochtend zou hij ervoor zorgen dat zijn gast een uitstekend ontbijt kreeg, zodat hij in ieder geval weer met een volle maag aan zijn tocht naar den Haag zou kunnen beginnen.

De gast schreef op zijn kamer een brief aan zijn vrouw en op de volgende pagina is de tekst van de briefgedrukt.

ge & ben hier. Gode-Lof beent ten twaelfden smiddeghes wies
guarriewent, in gaen for mijne. sijne vanden kren, in & ben hier
28' uren van aeten en noch 28' uren vanden krenge-
ien. Ben Gode-Lof edelghef mit te gaeve, maar schroef
geftetie quet. hope dat godt mij sal helpe, in & sal u gijt
den krenge, ^{Scheppe} gijft jousghet voor mij en gijft dat hy voor
Lynen mon gers moet bidden, en. Syne vanden kren
Markus Jemmes *Edius J. Basius*

Nimweghe is meert
1718

De inhoud van de brief is als volgt:

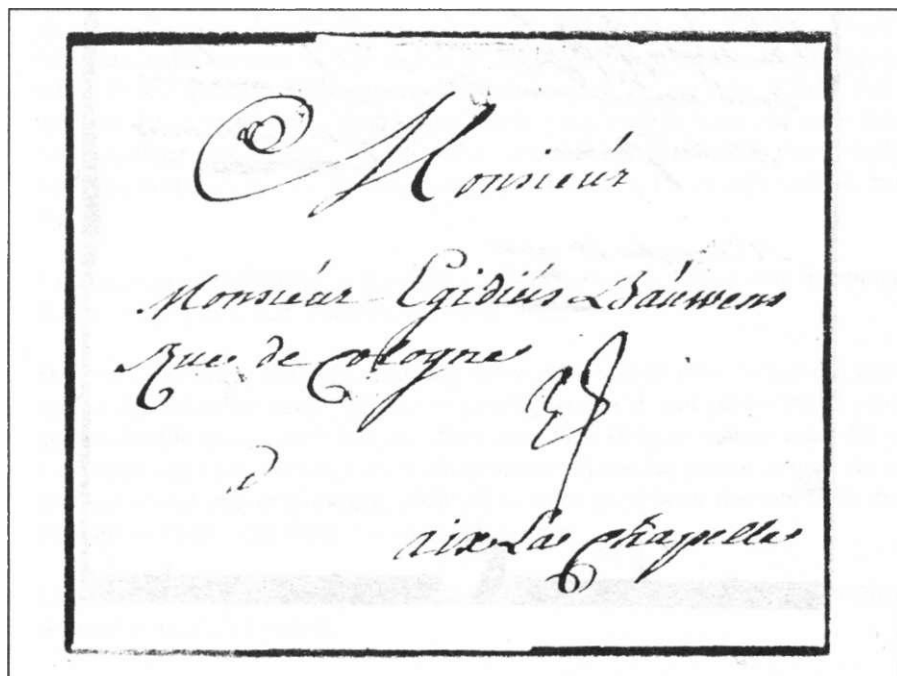
Ick ben hier Godt Lofhedent ten twaalfuren smiddags
wel gearriveerd, in gaan soo mejne reijse vervorderen,
ick ben hier 28 uren gaans van Aeken en nogh 26 uren
van den Haeghe.

Ick ben Godt Lofredelijk wel ter passe, maer sterck
gefatiqeert hope dat Godt mij sal helpen. Ick sal U uijt
Den Haeghe schrijven. Kust Joseph voor mij en seght
dat hij voor synen mon père moet bidden en blijve uwe
man.

Ma chère femme

Egidius Bauwens

Nimweghe 15 meert 1748

Brief verzonden 15 maart 1748 van Nijmegen naar Aken
De verzending was niet franco. Te betalen port bij aankomst 3 S(tüber).

Dit kan het verhaal geweest zijn van een Belgische vluchteling uit 1748. Hoewel de tekst van dit verhaal wellicht niet allemaal historisch juist zal zijn en aan het brein van de auteur is ontsproten, krijgen we toch wel door de brief een beeld van de toestand in die dagen.

De heer Bauwens adresseerde de brief, hoewel voor zijn vrouw bestemd, aan zichzelf. Mischien wel uit veiligheidsoverwegingen, omdat zijn vrouw en zoon alleen in Aken waren achtergebleven.

De vrede van Aken op 23 oktober 1748 maakte inderdaad een einde aan de vijandelijkheden. Onze loper, de heer E. Bauwens, is weer naar Brussel teruggekeerd. In 1749 werd weer post vanuit Heusden naar zijn adres in Bruxelles gezonden. Zie de adreszijde van onderstaande brief.

Brief, verzonden in 1749 van Heusden naar Bruxelles. Franco Breda.
Deelpost Breda - Antwerpen 2 sols en eindpost in Brussel 4 sols.

Het was een interessante bezigheid om deze brieven, die bijna 350 jaar oud zijn, goed te bekijken en te bestuderen. Behalve dat blijkt dat er in de loop der tijden altijd vluchtelingen geweest zijn, leveren de brieven ook een artikel voor Novioposta op.

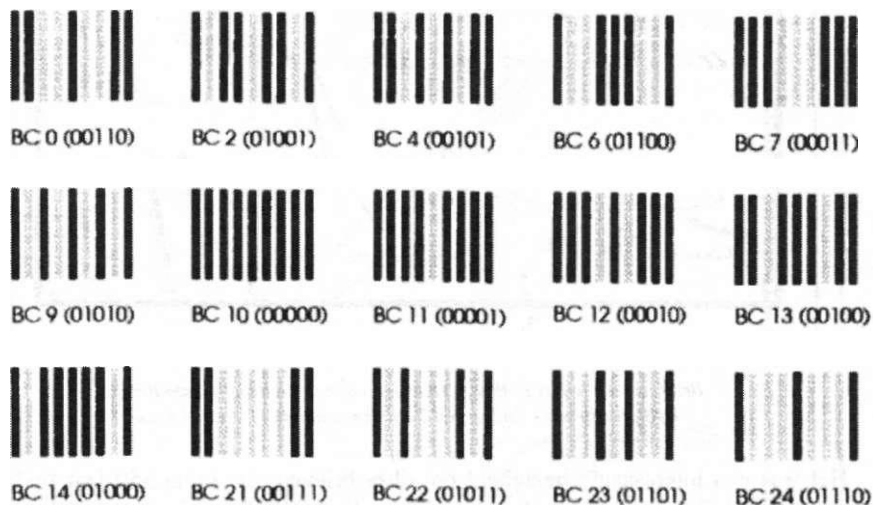
A.Bosman

Post en automatisering - deel 3

Een eigen streepjescode voor PTT-Telecom

In deel 1 van deze serie (zie Noviposta nr 56) meldden we, dat bedrijven of organisaties die een mailing vergezeld laten gaan van een antwoordkaart of -envelop, korting krijgen als ze die antwoordstukken voorzien van een door de PTT ontwikkelde streepjescode in de rechterbovenhoek. Door deze streepjescode kunnen antwoordstukken automatisch worden verwerkt. We lieten bij dat artikeltje antwoordstukken met streepjescode zien van twee verschillende bedrijven: in beide gevallen was dezelfde code gebruikt.

Het is ook mogelijk, dat een gebruiker van de PTT een **eigen** streepjescode krijgt, zodat zijn antwoordstukken machinaal uitgesorteerd kunnen worden. Bij grootverbruikers van antwoordstukken kan dat PTTPost veel werk besparen. In het tijdschrift UV (nr 116) lezen we, dat er 15 verschillende coderingen kunnen voorkomen. We hebben ze voor u op een rij gezet in afbeelding 1.

Afbeelding 1: Alle verschillende streepjescodes. Tussen haakjes de binaire aanduiding.

Afbeelding 2: De streepjescode voor PTT-Telecom (mei 1997)

Het eerste voorbeeld van zo'n eigen code zagen we in mei 1997, op de antwoordkaart waarmee telefoon-abonnees aan PTT-Telecom konden laten weten welk abonnement ze kozen. Als alle abonnees die antwoordkaart teruggestuurd hebben, moet het gaan om ettelijke miljoenen stuks. Dan loont zo'n eigen code de moeite.

J. Spijkerman

FILATELISTEN VER. "NOVIOPOST"

Bestuur

Voorzitter:

J.P. Toussaint, Waterstraat 43
6573 AB Beek-Ubbergen, tel. 024-6841851

Secretaris:

J.G.M. Rademaker, Beethovenlaan 343
6865 DV Doorwerth, tel. 026-3340331

Penningmeester:

M.P.L.C. Vermunt, v. Peltlaan 315
6533 ZL Nijmegen, tel. 024-3553038
Postbankrekening 575462 t.n.v.
Fil. Ver. "NOVIOPOST" Nijmegen

Commissie Veilingen:

H. Pierlo, Bergansiusstr. 13
6523 BV Nijmegen, tel. 024-3225282

Ledenwerving:

Mevr. Th.G. v. Hoogstraten-v. Rijswijk
Zebrstraat 18
6531 TX Nijmegen, tel. 024-3550895

Administratie Rondzending:

A. Thijssen, Postbus 77
6580 AB Malden, tel. 024-3581054

Afdeling jeugd:

H.M. van Rooijen, Heydenrijckstr. 74
6521 LD Nijmegen, tel. 024-3234447

Commissie Activiteiten:

A. Macs, Pyloon 20
6641 MT Beuningen, tel. 024-6770132

PR-afdeling:

J. v.d. Klei, Weijbroekweg 82
6546 VB Nijmegen, tel. 024-3787735

Uitleenadressen catalogi:

Mevr. J.A. Dassel-Nienhuis, (Michel)
Pandastraat 28
6531 VD Nijmegen, tel. 024-3552698
J.A.W. de Graaf, (Yvert)
Malvert 24-26
6538 AP Nijmegen, tel. 024-3440110

Nieuwtjesdienst Buitenland:

W.R.N.M. Verhoeven, Ericastraat 64
6581 BX Malden
Postbankrekening 5552048 t.n.v. Hoofd
Nieuwtjesdienst "NOVIOPOST" Nijmegen

Nederlandse FDC-dienst:

M.P.L.C. Vermunt, van Peltlaan 315
6533 ZL Nijmegen, tel. 024-3553038
Postbankrekening 4346530 t.n.v. Ned.
FDC-dienst "NOVIOPOST" Nijmegen

Rondzenddienst

Hoofd Rondzendingen:

J.H.A.A. Reerink, Hillekensacker 20-45
6546 LA Nijmegen, tel. 024-3779202

Administratie:

A. Thijssen, Postbus 77, 6580 AB Malden
Postbankrekening 2744133
t.n.v. Hoofd Rondzendingen "NOVIOPOST"

Aanleveren/afwickelen Boekjes:

J.M. Rijdsijk, Postweg 37
6523 KR Nijmegen, tel. 024-3221596

Distributie:

J.L. Spaargaren, Hertstraat 5
6531 KL Nijmegen, tel. 024-3559693

Subhoofd Oost:

Mevr. M. Dederen, Straalmanstraat 30
6521 JM Nijmegen, tel. 024-3232465

Subhoofd Goffert:

E.J. Hubertus, Luipaardstraat 8
6531 PS Nijmegen, tel. 024-3553735

Subhoofd West:

J.H.A.A. Reerink, Hillekensacker 20-45
6546 LA Nijmegen, tel. 024-3779202

Subhoofd Zuid:

L. v.d. Sloop, Winkelsteegweg 16
6534 XE Nijmegen, tel. 024-3551815

Subhoofd Maaskant-Oost:

J.H. Geneete, Berkstraat 23
6598 AZ Heyen, tel. 0485-512203

Subhoofd Maaskant-West:

G.A.J. Kolman, Akkerslagen 45
5364 RG Eindhoven, tel. 0486-473868

Subhoofd Ooy polder:

A. Vos, Merelstraat 9
6573 AX Beek-Ubbergen, tel. 024-6842669

Gerichte Rondzendingen Ned. en Overzee:

H.J.M. ten Dam, Kluijskamp 11-33
6545 JE Nijmegen, tel. 024-3781153

Overige Gerichte Rondzendingen:

G.C. Purmer, St. Jacobslaan 72
6533 BV Nijmegen, tel. 024-3561283

Bibliotheek/Rondzending Tijdschriften

W.D. Koopman, Sl. de Bruijnweg 76
6533 CK Nijmegen, tel. 024-3561602